

„Brus“ izhaja 5. in 20. dan vsacega meseca. — Cena za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld.
Posamične številke po 20 kr. — Inserati računijo se po 4 kr. petit-vrsta.

Glasi iz našega pesniškega gaja.

I.

Poje o ljubavi
Pevče nam mladó,
Da boli ga, pravi,
„Srčee“ hudó.

Revček tam pri lune
Bledem svitu bdi
In prebira strune
Na lepé oči.

Na „očesci“ njeni
Kojih žar svetál
Srce mu v plameni
Hipoma je vžgál.

Vzdiše: „oj danica,
Žizni moje ti,
Tvoj sijaj mi lica
Žalostna jasni!“

„Brezi tebe žijem
Naj kakó jaz sam?
Čuj, saj glasno vpijem:
Zate žitje dam!“

„Glej, za tabo plava
Noč in dan moj duh,
Za tebój vzdihava
Bled poet in suh“.

„Torej, dekle čarno,
Váme se ozri,
V srce mi viharno
Nadej žarke lij!“

„Da i enkrat počí
Meni sreče dan,
Predno s sveta loči
Duh se moj „teman“.

„Jaz pa tébi v hvalo
Venec bom povil
Pesnij, dekle zalo,
Ž njimi te slavil“.

Žalostinke take
Pevci nam pojó,
Kojim dlake niti
Mišje ne rastó.

Tožijo usodo,
Da jim mila ni,
Da nesrečni bodo
Svoje žive dni.

Brezi nad, brez upa
V beli svet mi zrò,
Češ: življenja kupa
Grenka je hudó.

A obraz rudi jim
Kakor rožin cvet,
Radost se smeji jim
V lice, v cvetu let.

V let najlepšem cvéti
Pa brez nád, moj Bog!
Oh, neslán, pgeti,
Večni Vaš je jok!

Jeremija.

V koši v Pariz.

Spisal Vinko Lapajne.

(Konec.)

„Vive la république! Vive Carnot! Živio!“ prikičal je Anže danes prav po indijanski v sobo mojo. — „Kaj pa ti je, da tako kričiš?“ dejal sem. Dobiti nesem mogel odgovora, kajti divjal je po sobi, kakor bi bil besen in ob jednom objemal me. Ko sem s škafof vode potolažil razdražene živce njegove, povedal mi je, da je zadel glavni dobitok razstavne loterije z 200.000 franki. Jaz sem bil res presenečen na tej oslovski sreči Anžétovi. „Osel ima vedno srečo“, vzdihnil sem nekoliko potrft na tej izredni sreči. „Sedaj pa le hitro po denar“, zaklical je Anžé nestrpno.

In vzela sva koš in šla po cekine v razstavo. Koš bil je skoro polen zlatov. „Nesem mislil, da je toliko zlata za 200.000 frankov, dejal je Anžé“. — „In tako po ceni“, pristavil sem jaz. Dečku, koji je vzdignil številko, podaril je Anžé — dva zlata. „To je premalo“, zašepetal sem mu na uho. „Dosti je“, odgovoril je Anžé; toliko nesem podaril še nikoli kakemu človeku.“

Z velikim trudom oprtal je Anžé koš polen zlatov. Ker bi bilo pretežavno toliko zlata nositi domov, svetoval sem Anžétu, naj si ga izmenja v bankovce po 1000 frankov.

Za zlate dobil je Anžé okolu 220.000 frankov v papirji. „Veš kaj, Anže, dejal sem jaz, da je jako nevarno toliko denarja pri sebi nositi, kako lahko zgubiš bankovec s 1000 franki. — „Kaj pa naj storim?“ odvrnil je. — „Daj jih pri kujigovezci zvezati v trdne platnice; potem ne zgubiš ni jednega bankovca“. In res! Pri prvem bukvovezci dal je Anžé zvezati franke v trdne platnice — in sicer v „Schweinsleder“ kot znak „svinjske sreče“. Da bi nihče ne ukradel knjige, pustil sem na platnico tiskati nedolžni napis:

V koši v Pariz!

Potopisne črtice, z zlatom odlikovane.

Prva izdaja. Ponatis prepovedan.

„Tako, sedaj pa mi ne nedostaje družega, kakor pridne žene in sreča moja je gotova“, zaklical je Anžé. — „Nič ložje, kakor to, dejal sem jaz. Le pusti meni to skrb“.

Jaz sem vedel, da potrebuje Anžé pridne ženske, ki bi znala tudi prašičem dobro kuhati, in ker sem vedel, da je Anžetov okus bolj za debele ženske, poslal sem v časnik „XIX Siècle“ naslednjo anonso:

„Ponudba.

Mlad vdovec, brez otrok, v najlepših letih, ki je dobil baš danes glavni dobitok z 200.000 franki, želi vzeti v zakon debelo Pariško kuharico, ki zna dobro kuhati ljudem, kakor tudi prašičem. Nedolžne imajo prednost. Ponudbe osebno v „Hotel Europe“ štef. sobe 14 od 8—10. ure dopoldne.“

Ni še odbila ura osem, ko so se začele vsipati kuharice v najino sobo v različnih debelostih. Nekatere bile so tako debele, da bi moral človek, hoteč objeti tak monstrum, vzeti „Rundreisebillet“. Dolgo je izbiral Anže, toda ni mogel odločiti se, — skoro vse so mu ugajale. „Veš kaj, Anže? dejal sem; narediva ob kratkem. Jaz bom vzel žveplenke, odtrgal glavice, in koja

bode potegnila žveplenko z glavico, dobi tebe in tvojo glavo“. — „Dobro!“ zaklical je Anžé. Kmalu sem bil gotov s pripravljanjem žveplenk — jedno pustil sem z glavico. Potem so kuharice vlekle.

Glavico potegnila je neka kuharica — prava „Riesendame“, ki je Anžetu kaj ugajala in on njej. „Ti si zlata vreden“, Anžé, dejala mu je in ga presérčno objela. — „Zato sem ga pa tudi dobil“, odvrnil je in pritisnil prvi poljub na ustne Jeanettine — tako jej je namreč bilo ime. Dva Janeza ležala sta si v naročji. Jeanetta ostala je kar pri nama, ker sva si itak namenila drugo jutro odpotovati domov. Sklenili smo še zadnji večer zabavati se prav dobro v Parizu. Šli smo v „tuniški koncert“. Toda o „koncertu“ ni bilo „ne duha, ne sluha“. Plesale so neke ženske, koje pa so bile tako napravljene, da se ni videlo od obleke „ne duha, ne sluha“. Jeanetta in Anžé gledala sta sprva sramožljivo v — strop, toda se kmalu privadila tega prizora.

Zjutraj odpeljali smo se iz Pariza: Jeanetta, Anže, jaz in — koš.

Mej potoma pel je Anžé!

„Mi smo trije, vsi pastirje“ i. t. d.

„Anžé! s košem smo štirje“, popravil sem mu.

Po dva dneva trajajoči vožnji, prišli smo v Logatec in od tu v Idrijo. V Idriji čakala nas je deputacija mestnega zastopa in vsa slovenska društva z zastavo. Pevci zapeli so Anžetu v čast „Šebreljsko koračnico“; mesto pa nam je priredilo banket. Čas ni dopuščal, da bi bili ostali dlje časa v Idriji; Anžé bi bil rad kmalu izustil znani, mnogokrat usodepolni „da“. S pošto peljali smo se proti Cerknemu. Na „Želinu“ morali smo izstopiti in iti peš navkreber proti Šebrelji. Tu se je pokazal Anžé kavalirja. Prijel je elegantno Jeanetto okolu pasu posadil jo lahko v koš in oprtavši jo, nesel po griči. Dospevši v Šebrelje, prišel je zopet občinski zastop k sprejemu in ob jednom Anžétova živina v praznični obleki — pardon! praznično osnažena. Zvečer bil je „kranceljnov večer“ in drugi dan poroka, pri kojef sem bil pričá.

Po poroki bila je običajna pojedina, pri kojef sem se izvrstno zabaval. Vse je plavalo v veselji, prikipeló pa do vrhunca, ko je Anžé oprtal Jeanetto in jo parkrat nesel okoli mize. Še celó g. župnik se je smejal. Koš pa je še danes shranjen v Anžetovem hlevnem arhivu. Mogoče, da ga rabi kedaj za — zibelj svojih potomcev. To bode izvrstno pleme: Francosko-Šebreljsko.

Kako nastane vojna.

A: Jaz ne umejem, kako more koncem devetnajstega stoletja še nastati vojna?

B: To je jako jednostavno. Za jeden desetak ti stvar pojasnim.

A: Pa dobro. Tu imaš desetak.

B: Daj mi še jednega.

A: Evo ti ga!

B: No, še jednega.

A: (Na to že dvigne roko in hoče B. udariti.)

B: Vidiš tako nastane vojna. Jeden bi rad vse, drugi pa ne dá.

Izidorja Muzloviča premišljevanja.

Reci kdo, kar mu drago, kapelan Kalan je original prve vrste. Gibčen je, liki „Hanns Dampf in allen Gassen“, bojevit liki petelin, kozolce pa preobrača dan na dan, da v tem oziru že prekaša vsacega „clown“-a v katerem si bodi cirku.

Zadnjič bili so v našem listu naštetih razni izumi njegovih, a ž njimi še ni „numerus clausus“. Kalan ne počiva, on je pravi pravcati „perpetuum mobile“. Vsak dan mora biti kaj novega, bodisi tako, ali tako, ne straši ga niti vsakdanja blamaža. Našteli smo mu že toliko abotnostij v „Domoljubu“, da jih toliko vsi dosedanji slovenski listi še neso imeli. To Kalana ne zadržuje, da bi vsaki dan ne bruhal zopet kaj novega.

Zadnjič razkoračil se je v „Slovinci“. Ondu položil je v klerikalno časnikarsko gnezdo zopet gnilo jajce, alias „zaprték“ ali klopotec pod naslovom „Le tako naprej!“ V tem članku piše hudomušni Trnovski Andrej mej drugim tako:

„Sploh pa je smešno očitati „Domoljubu“, da napada Strossmayer-ja. Kdor se namreč med Slovenci kaj meni za Strossmayer-jevo ime, znano mu je, da je ravno vrednik „Dom.“ preložil par krasnih njegovih okrožnic celoma in mnoge druge deloma vzlasti po člankih v „Slovincu“ in to že od leta 1881.“

Ali ga vidite Trnovskega Kalana, kolika je njegova pohlevnost!? Vsak, kdor se meni mej Slovenci za Strossmayerjevo ime, moral bi znati, da je svetovno slavni Kalan, že preložil par njegovih okrožnic, vsak moral obžalovati, da se Kalanu še ni postavil pri živem telesu in purmansko rudečem lici zaradi tega že spomenik. Navedene vrste so fotografija kapelana Kalana, kakor živi in drhti. Samosvest, bolje rečeno „monomanija“ kar puhti iz njega, in takšen je, kakor divji petelin na veji. Trnovski Andrej Kalan namreč trdi, da je „Domoljubov“ urednik že 1881. l. prelagal Strossmayerjeve okrožnice, akoravno Kalan sam ne bode ugovarjal, da „Domoljub“ še le tretje leto izhaja. Kalan bil je torej že nekoliko let urednik „in partibus infidelium“ in ponašati se sme, da je on v tem oziru „unicum“ na vesoljnem svetu. Slavno državno pravdnštvo bi ga lahko z debelim prstom potipalo, kajti, ako je bil „Domoljubov“ urednik že 1881. l., a tega naznanila ni, zapal je izvestno tiskovnemu zakonu.

Takšen je torej naš Kalan. Meni se smili, kadar nanj mislim. Smili se mi pa tudi, ker bode septembra meseca pred porotniki do tal pogorel. V svoji srboritosti uložil je namreč tožbo proti „Narodu“ in proti „Brusu“,

pisal pa poleg tega toli strastno, da je tudi gospod Ivan Hribar uložil tožbo proti njemu. Kalan bode torej meseca septembra predmet trem tiskovnim pravičdam, za katere je že sedaj veliko zanimanja, in pri katerih bode toliko in tako odličnega občinstva, kolikor ga prostor dopušča.

Zanimanje za te pravde je pa tudi popolnoma osnovano. Prišle bodo na vrsto jako pikantne stvari, ne samo iz Ljubljane, ampak tudi z Dunaja, iz Celovca in Zagreba, pokazal se bode Kalan, ž njim pa še kakšen vrstnik v uprav električni luči.

Kalan sam za te pravde ni bil menda posebno oduševljen, sicer bi bil že lani naš list tožil. V lanski 11., 12. in 13. številki „Brusovi“ se mu je namreč zapored očitalo, da je na Rimski cesti števil. 5. umirajoč človek zaman čakal, da bi mu bil prinesel poslednja cerkvena tolažila. Kalana ni bilo in ubogi človek moral je brez svetstev v večnost. Kalan je sicer lani v „Slovinci“ širokonstil, da nas bode tožil, a tega ni storil. Še le čez leto dnij občutil se je „par ordre du Mufti“ na svoji časti žaljenega, kakor da bi lani še ne bil imel nikakeršne časti. Dolgo je trebalo, da mu je prišlo šilo do živega. A to bi se po lastnem nagibu menda tudi letos ne bilo zgodilo. Toda kapelani so liki „pioni“ na cerkveni šahovni deski. Višja sila upliva in „der Bien muss“ začeti pravdo, ali pa hajd na deželo, duše past.

Na deželi pa sem ter tja ni baš posebno ugodno. Mlajši gospodje nemajo pravega pojma o kmetijskih idilah, dasi jim takozvane „Schäferstunden“ neso baš zoprne. Zaradi tega se branijo, da bi šli na deželo. V mestu je vender vse drugačno življenje! Kadar je n. pr. veselica na Koslerjevem vrtu, človek, če je tudi kapelan, lahko še par ur po polunoci prebije v veseli družbi, samo v ta namen, da bi poslušalce preveril, kako rad bi pisal svobodomiselno, da ni vražjih gospodov „butcev“ i. t. d., kateri kaj tacega ne dopuščajo.

To je pač stara pesem, katera se čuje že par let. Zato pa tudi nema prave vere. Vsak poslušalec si misli, to teorijo si že večkrat razlagal, v praksi pa delaš baš obratno. Zato hvalim jaz nunskega kapelana Keržiča, on je vsaj odkritosrčen. Pri neki priliki je dejal: „Ko bi jaz Ž. videl na vrvi visečega, bi ga vender ne odrezal.“ Tacemu izreku komentara ne treba.

V toplicah.

„Smem li doma biti brez skrbi, da mi tukaj ne boš nezvesta?“

— „Smeš, smeš!“

„A tukaj je toliko mladih gospodov.“

— „Pa ni nobeden po mojem okusu.“

„Ali vas smem vprašati milostna gospa, ali se Vam nič ne toži po gospodu soprogu?“

— O jako močno! Zato najrajši nanj niti ne mislim.

? ? ?

Jako je to čudno
Rekla nekoč Lenka,
Da baš bogataši
Majo največ cvenka.

Skoro, kakor sv. Martin.

Sv. Martin — Tuaffe: „Tu imaš kos plašča za svojo nagoto!“

Obubožanec: „Ali s toliko radodarnostjo ne boš sebe oškodoval?“

Dopisi.

Iz Gorice. (Izv. dopis.) *Politično društvo „Sloga“*. Znano je, da naše politično društvo „Sloga“ že dve leti ni zborovalo. Lansko leto so bili nekako v zadregi za sposobne kandidate; predlagali in kandidovali so pod roko in na skrivnem te in one rodoljube, a niso se mogli o vseh popolnem zjediniti. Lanski občni zbor je vsled tega splaval po Soči. Začetkom letošnjega leta je bila velika nevolja med društveniki omenjenega političnega društva, ker niso vedeli, kaj in kako. Zahtevalo jih je nič manj kot 35 društvenikov, naj predsednik takoj razpiše nove volitve. A vitez dr. Tonkli se niti ne gane! Ob občnem zboru ni duha ni sluha! Kaj more neki to biti? Stvar se spravi v javnost, v politične liste z jako odločnim zahtevanjem, da se izvrše določbe društvenih pravil. A vitez dr. Tonkli se niti ne gane!! Med društveniki „Sloge“ zopet obča še hujša nevolja. Delovanje in postopanje Tonklijevo, njegova samovolja, njegova diktatura obsoja se najstrože. In vendar, kako prenapljena in kako neopravičena je bila ta huda ob-

sodba! Saj pravim, naglica ni nikjer dobra. Dr. vitez Tonkli že vedo, kaj delajo. Oni delajo previdno, počasno, a zato vedno pametno in politično. Hvala Bogu do kormolca, da imamo tako previdnega voditelja! Pa naj vendar že enkrat povem, zakaj se ni mogel vršiti do danes občni zbor „Sloge“! Stvar je taka: Društvena pravila „Sloge“ so zložena sicer po receptu vseh drugih političnih društev; a ta pravila ne zadostujejo več na Goriškem. Na Goriškem imamo dr. Mahničca, in ta reže radikalno! Ta strogi Cato Censorius je menda uvidel prvi, da se urivajo v javna društva nekateri, ki imajo maslo na glavi. Zato je neki zahteval v ožjem krogu, da se društvena pravila „Sloge“ prenarede tako, da se vsprejme kot prva in glavna točka: „Vsak, kdor hoče postati „Slogin“ ud, mora biti popolnoma moralnega vedenja. Komur se more dokazati kak madež tudi iz preteklih in polpreteklih časov, je izključen. Odbor treh v občnem zboru izvoljenih društvenikov vsprejema in odbija „Slogine“ društvenike. Ime temu ožjemu odboru bođi: „moralnostni odbor“. Predlog je bil seveda vsprejet. In

prav tako! Morale je treba, morale! Prememba društvenih pravil naznanila se je vladi v potrdilo. Vlada je, kakor sem zvedel sub rosa, te dni potrdila novo točko društvenih pravil. In ravno zatogadelj ni mogel dr. vitez Tonkli dosedaj sklicati občnega zбора „Sloge“. A nekateri prenagli in prevročekrvni društveniki, ki o vsem tem niso ničesar vedeli, sodili so vsled tega tako krivično dr. viteza Tonklija postopanje. O kratkourniki! A zdaj vam hoče že dr. vitez Tonkli pokazati, kdo skrbi prav po očetovsko za vas, goriški Slovenci. Prihodnji teden skliče „Slogin“ odbor, da se pogovoré o prihodnjem občnem zboru, ki se ima tudi v kratkem vršiti zaradi deželnozborske volitve na Tolminskem. Občnemu zboru se bodo predlagali, kakor se po mestu sploh govori, v moralnostni odsek naslednje tri gospode: *monsignor dr. Josip Gabrijelčič*, voditelj centralnega semenišča, *Tomaž Čerin*, profesor bogoslovja, oba v Gorici, in *dekan Vidic* v Kanalu. Da bodo ti gospodje jednoglasno voljeni, o tem ni dvomiti; za to so nam porok njih dostojanstva in imena. A hud boj bode najbrže zaradi kandidata, namesto odstopivšega dr. Antona Gregorčiča. Dr. vitez Tonkli je menda odločen nasprotnik dr. Gregorčiču; zakaj, vé samo on. A moralnostni odbor se mu nekda hudo protivi; zahteva prav odločno, da se mora zopet voliti in voliti jednoglasno zopet dr. Anton Gregorčič, ker ne morejo najti na vsem Goriškem čistejšega in neomadeževanejšega značaja od njega. In moralnostni odbor podpira še „načelni“ dr. Mahnič! A vendar bode hud boj. Kajti tudi dr. Tonkli ima za seboj nekaj privržencev — mamelukov. Kako se bode vršil občni zbor „Sloge“, kdo bode postavljen kandidatom za Tolminsko, o tem Vam sporočim prihodnjič. Z Bogom!

Od sv. Jurija ob Taboru. Radostnim srcem moremo iz našega, sicer malo znanega in preprostega kraja Savinjske doline poročati veselo vest, da tudi tukaj narod napreduje, ter se vedno bolj zaveda slovenske svoje narodnosti. Dne 1. junija t. l. je lepo število poštenih in veljavnih mož, večinoma kmetskega stanu, jednoglasno sklenilo, da se osnuje v naši občini „Kmetijsko bralno društvo“. Pravila v ta namen so se že sestavila ter poslala visokej vladi v potrdilo. Upamo torej, da se v kratkem času ustanovi to zares potrebno in za izomiko preprostega naroda prekornostno društvo. Iskrena zahvala torej vsem gospodom, ki se trudijo za prosep blagega podjetja! Prosimo jih ob jednem, da tudi zanaprej bodočemu društvu svoje naklonjenosti in pomoči ne odtegnejo, ampak vselej in z vso odločnostjo odbijajo vsak napad na društvo ali njegove ude, naj potem hujskanje, sumničenje in rogovilenje pride od katerekoli osebe in kateregakoli mesta. To moramo pa poudarjati zato, ker se je žalibog nekaj tacega že zgodilo v velikem kalibru od strani, od katere bi bili z vso pravico smeli pričakovati najkrepkejšo podporo. — Dasi ima v našem malem narodnem kardelci vsaka posamična moč veliko ceno in torej vsako izgubo delujočih močij trpko občutimo, vendar ne bi zinili žalbesede radi tega, da nam in naš veleč. gospod — odrekel svojo pomoč pri blagem, za napredek in izobrazbo našega kmeta toli važnem podjetji; zakaj dobro vemo, da nema vsakdo „talenta“, delovati tudi poleg svojega poklica za občni blagor in srečo naroda, akoravno mu njegova gmočna sredstva, duševne zmožnosti in — obilica prostega časa ponujajo k temu najlepšo priložnost. Tudi ne bi zamerili veleč. gospodu, da je tako korenito osvojil si nazore

in teorijo nezmotljivega rimsko-katoliškega proroka v Gorici, ker zmatramo to za nedolžno domačo zabavo, katero si vsakdo ureja po najboljšem svojem ukusu. Odločno pa protestujemo proti temu, da veleč. gospod to farizejsko teorijo provaja praktično v javnem življenji na škodo svojih soobčanov; kajti, veleva nam to naša narodna čast in dolžnost domoljubja! Odločno protestujemo posebno proti temu, da se v ta namen zlorabi prižnica ter se na nečuven način hujška ljudstvo proti obče čislanim in za napredek domačega kraja mnogo zaslužnim možem, kakor je učinil veleč. gospod v nedeljo, 1. junija, ko je v cerkvi propovedoval jedino le o nameravanem „Bralnem društvu“, o naših liberalcih, brezvercih in podobnih „hudičih“, a popoldne v „krščanskem nauku“ nadaljeval ob istih pre dmetih ter rotil pobožne ovce svoje, da naj nikar ne pristopijo takšnej nevarnej družbi. — Pojdite rakom žvižgat vi, vsi buditelji in prvoboritelji naroda slovenskega, ki ste s tolikim trudom in s toliko požrtvovalnostjo snovali Slovencem narodna društva! Idea nationalis est pagana, punctum! Kaj Slomšek, Trstenjak, Einspieler, Raič i. t. d., ti so bili vsi slepi na duhu — domine propitius esto peccatoribus —, ni jih še prešnil duh pristno-rimsko-katoliški, ki veje sedaj nam od bregov bistre Soče! Vprašamo samo, kako se strinjajo ti nazori s prvim in najuzvišenejšim naukom krščanstva: ljubi svojega bližnjika, kakor sam sebe? Kako se zlagajo z besedami jedega najrazumnejših in najslavnejših cerkvenih dostojanstvenikov naše dobe, vladike Strossmayerja, ki piše: „Bog meri ljubezen do sebe po tem, kako kdo ljubi svoj narod; kajti sv. pismo veli; Kdor ne ljubi brata svojega, a dé, da ljubi Boga, nema prave ljubezni“? A naš veleč. gospod vendar hoče zatreti v prvih kaley nedolžno društvo, ki ima jedini namen, podajati slovenskemu kmetu koristnega berila ter tem potom širiti zavednost in omiko, ki sta prvi pogoj prave sreče vsakega naroda. To je res čudno. Ali naj mislimo, da si je veleč. gospod osvojil — menda vsled temeljitih studij Mahničeve dodatkologije — tudi načelo onega slovenskega prvaka, ki je nekoč se izjavil: kmet mora ostati neumen, da se bo nam dobro godilo!? Toliko za odgovor veleč. našemu gospodu na njegovo propoved in krščanski nauk dne 1. junija na tem mestu, ker mi prižnice nemamo, a bi posvečenega mesta tudi ne hoteli v ta namen porabiti, ako bi nam bil na razpolaganje.

Kakor v znani anekdoti.

Žena: Ali mi prideš ven ali ne?

Mož: Nalašč ne! Jaz ti bom že pokazal, kdo je gospodar v hiši.

Nagla sprememba političnih nazorov.

Ko je pred dobrim mesecem v „Narodu“ bila tiskana grozna psovka: naši klerikalci — jojmine, kako je takrat lonček vzkipek v nasprotnem taboru! Takoj drugi dan so nas v fulminantnem uvodnem članku poučevali, da se jim o klerikalizmu niti ne sanja ne, da jih s tem grdim imenom le mi „konfuzni minérji“ psujemo, da pa so v resnici izključno in jedino le ponositi konservativci. Mi smo jim verjeli, ker smo mislili, da je razlutenim gospodom za polno resnico; prosili smo skoro odpuščanja in rekli, da jim je svobodno, nazivati se konservativce.

In kakošnega mišljenja o konservativizmu je takratna konservativna gospôda danes?

Dne 29. maja piše „Slovenec“, govoreč v „Političnem pregledu“, torej na resnem mestu, o novih deželnozborskih volitvah po osmih deželah, te-le krilate besede: „Kakor je znani Lienbacher že od nekdaj čudak, tako čudno je tudi sedaj njegovo postopanje. V Solnogradu se je osnoval volitveni odbor, ki je „konservativen pa ne klerikalen.“ Radovedni smo, koliko kalinov bode vjel na to suho limanico“.

Gospodje, ali ne pomislite, da s temi besedami sami sebe bijete v lice in po zobeh? Ali Vam je strast že zares tako oslabila spomin, da ne veste kar nič več, kaj ste pisali pred jednim mesecem in kaj ste takrat za svoje načelo proglašali? Ali pa je bila tista jezica le hinavska, zato ste jo tako hitro pozabili? Zakaj imenujete Lienbacherja čudaka? Zato, ker poudarja, da je samo konservativec in ne klerikalec. Vi ste se tudi še nedavno križali pred imenom klerikalec, a se ponosno imenovali konservativce — ergo, tak ste bili (logično mišljeno in povedano) takrat sami čudaki v nasprotnem taboru. Konservativcem imenujete suho limanico, na katero Lienbacher nemške kaline lovi — ergo, tak je bil tudi Vaš konservativcem nedavno samo suha limanica, na katero ste lovili slovenske kaline; zato se jih je premalo na njo ujelo. Najbrže so se zbal, da bi se suha limanica ne zlomila; so naši že bolj previdni od nemških. Človek zdravega razuma bi sodil, da boste temu nemškemu konservativnemu politiku še hvaležni, ker je izumil za konservativno stranko tako prikladno ime. Le pomislite, ako bi bili. Vi takrat na svoje rdeče plakate zapisali: Konservativen pa ne klerikalen volitveni odbor — kako bi nam bili jezike zavezali: niti najbolj zagrizeni „konfuzni minér“ bi se ne bil predrznil pisati: naši klerikalci! Treba bi Vam tudi ne bilo pisati na Španjsko po tisto meeter dolgo prinčevo ime, a prihranjeno poštnino bi bili lahko dali za „jeruš“ kojemu svojih pomagačev!

Da, tudi v politiki se nahajajo slabi trenotki. Kar ste varno prikrivali dolgo, kakor ključ trdnjavskih vrat, to je v takem slabem trenotku izdal ne kakov neslané izmej „listkarjev“, nego tisti modri gospod, ki piše „Politični pregled“, pred katerim naj se Bismarck le kar skrije. Za to dragoceno izdajo smo zvitemu politiku jako hvaležni. Torej Vaše geslo slove: Ob času volitev se delajmo konservativne, da ložje nezavedne volilce na svojo stran privabimo, sicer bodimo pa strogo klerikalni! To izjavó si utaknemo za steklo; čez sedem let vse prav pride. Ker ste pa konservativcem s tako resnega mesta proglasili za suho limanico, radi tega boste morali že dovoliti, da Vas bodemo od danes naprej imenovali: Naši klerikalci „der schärfsten Tonart“. Da ste v resnici takošni, to logično sklepamo iz tega, ker Vam še dalje sledeči volitveni oklic Lienbacherjev ni všeč, kar ste

dné 31. maja v uvodnem članku povedali na vsa usta. In kaj brezverskega piše Lienbacher? On pravi: „Hočemo, da naši poslanci v vprašanjih, ki se tičejo vere in morale, postopajo v sporazumljenji s škofi, v drugih vprašanjih pa popolnoma samostojno; tisti, ki trdijo, da so tudi v vseh političnih in strankarskih vprašanjih škofje merodajni, silijo jih na stališče, ki se ne strinja z njihovim visokim poklicem, in hočejo konservativno ljudsko stranko narediti za čisto klerikalno.“

Takošen je volitveni oklic, s katerim se je konservativcev Lienbacher na Valvazorjevem trgu tako grozno zameril.

Najhujša paprika pa zdaj sledi: Ker je Lienbacher javno oklical, da hoče v vprašanjih, ki se tičejo vere in morale, postopati v sporazumljenji s škofi; za to izjavo, ki je menda vendar izražena v dovolj pristnem katoliškem duhu, mu zakličejo naši fanatiki z Valvazorjevega trga: „Zavezal se je z odločnimi nasprotniki vere!“ Ali je še kaj prostora na Studenci? Kar čudimo se, da nas niso že kar živih sežgali na grmadah!

Sklepaje svoje levite še pobožno vzdignejo svoje oči proti nebu ter vzkliknejo: „Čudimo se, da so se naši radikalci kar čez noč zaljubili v tega čudaka!“ Na to kratko: Ker vidimo v tem nemškem konservativcu odkritosrčnega moža; odkritosrčnost je pa veljala pri nas do najnovjšega časa za lepo krščansko čednost, kojo pa mnogi pri nas zamenjajo često z licemerstvom. Torej Vam se ni treba kar nič čuditi! Pač pa imamo mi za čudenje obilo uzroka: Kar debelo gledamo in strmimo, da Vam je še nedavno oboževani konservativcem zares kar čez noč postal tak trn v peti! Oklicali ste ga za suho limanico! Torej je Vaš izključljivi, nestrpni in fanatični klerikalizem tista sveža in čvrsta limanica, na katero boste drugo leto pri mestnih in državnih volitvah lovili slovenske kaline.

Zakaj sovražite Lienbacherja? Zato ker ne dopušča, da bi se škofje razun vere in morale utikali še v druga politična in strankarska vprašanja. Iz tega pa sledi, da Vam ni za drugo, nego za samo gospodstvo v vseh rečéh. Radi tega smo tudi mi jako radovedni, koliko slovenskih kalinov se bode našlo, katerim bi bilo Vaše neznosno sitno utikanje v vse posvetne reči všeč, akoravno imajo z vero toliko zveze ko ogenj z vodo?

Končno Vam izrekamo še jedenkrat lepo hvalo na tej ovadbi. Kako pravo smo zadeli mi, da se nismo hoteli usedati na tisto suho limanico — upamo, da se odslej tudi slovenski kalini ne bodo hoteli več na njo ujemati, ampak bodo k nam prifrčali, da bodemo potem skupno v kozji rog uganjali naše po hegemoniji koprneče klerikalce „der schärfsten Tonart“! —p.

Smešnice.

Zena: Ta mesec sem točno zapisavala. 27krat prišel si po polnoči domov, a samo tri večere bil si doma.

Mož: Zares! Škoda še za te tri večere!

Gost: Gospod krčmar! Ali rudečelasa Liza ni več pri vas za kuharico?

Krčmar: Prosim, zakaj? Ali morda jed ni dobra?

Gost: Ne zato. A doslej sem v jedi dobival vedno rudeče lase, zdaj pa črne.

Kako se spozna pravo srebro od nepravega?

— Nese se v zastavnico.

Cujte, čujte!

Z zadnji št. „Domoljuba“ čitamo zanimivo notico: „V Ljubljani krstili so mater z dvema hčerama iz judovske družine Grünfeld.“

Doslej smo vedno mislili, da se z vodo krsti, sedaj pa čitamo črno na belem, da se krsti tudi „z dvema hčerama“. Oj Kalan, Kalan!

A-hacelj: Sta li čula, kako je zadnjič v stolne cerkve zvonik treščilo?

B-hacelj: Čula, čula, kako je „turn strelo ubil“. Saj je pošteno pritislilo.

C-hacelj: Jaz čul sem pa tudi nevoljo občinstva, da na zvoniku nobenega strelovoda ni.

A-hacelj: Ali nista čitala v „Slovenci“, da strelovoda ni treba, ker je Grad blizu.

B-hacelj: Sancta simplicitas!

C-hacelj: To je isto tako, kakor bi kdo rekel: Pri sv. Jakobu ne treba strelovoda, ker je sv. Florijan blizu, ki zmiraj golido v rokah drži.

A-hacelj: Ali vama je kaj znano, kako je z natečajem za ravnatelja nove gimnazije v Ljubljani?

B-hacelj: Vse v redu. V terni so: jeden gospod iz Ljubljane, jeden iz Dunajskega Novega Mesta, jeden z Moravskega.

C-hacelj: Torej dr. Andrej Vrečko iz Celja ni mejnjimi?

B-hacelj: Seveda ne, saj bi ga bilo škoda za Celje. Naj le še dalje s svojo uniformo sodeluje za olupšavo tamošnjega parka.

A-hacelj: Kaj pa profesor Pirker?

C-hacelj: Ta? Ta bil je samo „Heiterkeitscandidat“!

Iz Tomaža Kempčana.

V Th. a C. III. 24. 2, se čitajo besede:

„Ne skrbi za senco slavnega imena! Iz tega namreč izvira razmišljenost in velika trma v srcu.“

Gosp. Kalan poslovenil je Tomaža Kempčana torej tudi navedene besede. A prijelo se ga ni prav nič.

Skopuh več plača.

Došel je srbsk kmet k svojemu popu, da mu napiše neko pismo. Ko je pop bil gotov, vpraša kmet, koliko je dolžen.

„Štiri dinarje!“ reče pop.

Kmetu zdi se to veliko, a zagledavši pri peči dvoje otrok, hitro pravi:

„Gospodine, štiri dinarje je mnogo. A jaz hočem Vam plačati za vsako vaše dete po jeden dinar.“

„E pa dobro!“ odgovori pop smejoč se ter odpre duri sosedne sobe in zakliče: Vaso, Pelagija, Tivo, Jeco, Timotej, Lenka i. t. d. vsega vkupe bilo jih je najst na številu. „Tako vsi semkaj! Ta mož hoče vam vsacemu plačati po jeden dinar!“

Kmet bil je presenečen tolike popove rodbinske sreče. A prestajalo mu ni družega, nego naštetih mesto štrih najst dinarjev.

„St.“

Vse ima svojo dobro stran.

Če se človek star oženi,
Zlo je — toda manje;
Ker vsaj dolgo čutil ne bo
Svoje on — kesanje.

Telegrami „Brusu“:

Borovnica: „Slovenčev“ dopisnik se je naučil do trideset šteti. Tudi gledé moke in žemelj mu gre že bolje.

Novomesto: Naš Fekete ravnokar slovesno otvoril nov zavod, v katerem se bode prav hitro postreglo vsacemu, kdor bi rad tri leta na službo čakal.

Vrhnika: Naš dekan „Sokolu“ ni dovolil maše pri sv. Trojici, ker se je bal, da bi potem farna cerkev bila prazna.

Bolec: Župan Jonko so jako hud gospod. Zadnjič so v občinski pisarni s palico kar čez mizo udarili. Kadar jim v občinskih zadevah ne gre vse po volji, če se jim na primer kakšen račun ovrže, pa grejo v konjak in si svojo jezo s tem hlade, da konje pretepajo.

Ljutomer: Poročalo se je že, da si je gospod Heinricher izbral praznik sv. Rešnega telesa za vizitacijo tukajšnjega sodišča. „Domoljub“ priobčil je tudi to vest, a ker je bil pri tem jako neroden, naj dovoli, da ga malo popravim. „Domoljub“ piše namreč, da je g. Heinricher uradnike poklical „skoz službenika iz hiše Božje“. To ni res, kajti noben uradnik ni šel skoz službenika, ampak vsi skozi vrata.

V letovišči.

Torej z Bogom možiček! Ne pozabi, da mi takoj prvega pošlješ svojo plačo. Ti v mestu se boš že kako prebil, jaz tukaj pa ne.

Z Dolenjskega.

Neki posestnik bil je povabljen k okrajnemu sodišču. Pride v pisarno k g. kancelistu in ga nagovori: „Prosim, gospod, ali bi mogel pri Vas opraviti (pri tem pokaže pozivnico), ali moram k drugemu gospodu?“

Kancelist ga nevoljno pogleda in pravi:

„Vem, pa nečem povedati. Kaj hudiča, če ima kdo pri „šuštarji“ opraviti, pa pride k „žnidarju“?“

Na to se mu posestnik zahvali za svet ter mu reče: „Ne zamerite gospod! Jaz do sedaj nesem vedel, da ste „žnidar“, ampak mislil, da ste „šuštar“, ker va še ime tako po smoli diši.“

A: He, kume, kaj si danes tako žalosten?

B: Ker je moja žena zopet pisker razbila.

A: A kaj to? Saj imaš še več piskrov v hiši.

B: Da, a razbila je pisker ob mojo glavo.

Kakšen razloček je mej kranjsko klobaso in češko-nemško spravo?

— „Kranska klobasa ima dva konca, češko-nemške sprave pa še ne bode kmalu konec.“

Sosed: No, Jaka, kako je kaj očetu?

Jaka: Včeraj so umrli.

Sosed: Kako so pa umirali?

Jaka: Prav težko, še neso bili vajeni.

Madjarska.

I. I. (iz dolnjih krajev) pride nekoč v Budimpešto. Tu se je sprehajal po ulicah s starejo gospo in z gospodično. Zapazi ga sošolec, s katerim nesta bila vkupe že trideset let. Pristopi k njemu in reče:

„Servus pajtaš! Ali me še poznaš?“

— Kako bi te ne poznal? Drago mi je, da te še vidim.

„Pa si še živ?“

— „Hvala Bogu, še!“

A kdo sta ti dve tu?

— „Jedna je moja soproga, druga pa moja hči.“

„Erdegata! zakaj pa ne pokažeš s prstom, da bi znal, katera je žena, katera pa hči.“

Učitelj: Kako dolgo sta bila Adam in Eva v raji? — No . . . dokler — dokler . . .

Učenec: Dokler neso jabolka dozorela,

Uzajemni komplimenti.

„Ah, krasna gospodična!“ vskliknil je mlad gospod na šetališči tako glasno, da ga je dotična gospodična prav dobro čula.

„Da bi jaz kaj jednacega mogla reči o vas!“ odvorne mu krasotica.

Naš junak pa na to: „Vidi se, da gospodična niti lagati ne zna!“

Vabilo na naročbo.

S to številko potekel je letošnji prvi polletni tečaj. To daje nam povod, da opozarjamo p. n. gospode naročnike, da si pravočasno s poštnimi nakaznicami zopet naroče jedini slovenski ilustrirani šaljivi list

„BRUS“

kateri bode, kakor doslej, tako tudi v bodoče svojemu smotru zvest ostal.

„Brus“ brusil bode tudi nadalje, kakor je do sedaj, vse kar je skrhanega in zarjovelega in prizadeval si ugajati čitateljem svojim. Boril se bode za načela narodnega napredka, svobode in prosvete ter zavračal vse izrodke, ki bi nam utegnili v narodnem in drugem oziru biti škodljivi.

Naloga naša ni baš najprijetnejša, zato pa se nadejamo, da nam ostanejo dosedanji naročniki naklonjeni, kakor do sih dob, in da list širijo in priporočajo v svojih krogih, mej svojimi prijatelji in znanci. Potem bilo bi nam možno, žrtovati za list, zlasti pa za podobe še kaj več, nego doslej.

Posebno opozarjamo p. n. čitatelje na tiskovno pravdo, ki nam jo je naklonil znani Trnovski kapelan Andrej Kalan in katera se bode obravnavala pred Ljubljanskim porotnim sodiščem. To velezanimivo pravdo priobčili bodemo celema in čitatelji naši dobili bodo izvestno kaj hvaležnega gradiva.

„Brus“ stane

za vse leto 4 gl.

za pol leta 2 „

za četrť leta 1 „

Uredništvo in upravnštvo „BRUSOVO“.

Napis na neko vinsko čašo.

Jaz sem čaša prazna,

Polna pa sem bila,

Zdaj je polna glava,

Ki me je izpila.

Rešitev „zabavne naloge“ v 11. številki:

Naloga ni bila popolnoma pravilno pisana, marveč sta bili dve besedi napačni. Navzlic temu jo je pogodila Lojzika Drašček v Kanalu. Rešitev slóve:

Simon Gregorčič odličan slovenski pesnik.

Listnica uredništva:

Gosp. Fr. L.: Gledé razdelitve žita, katero je deželni odbor kranjski poslal za stradajoče v razne okraje, došlo nam je mnogo pritožeb, a vse so take, da jim skoro ne moremo verjeti. Neljubo bi nam bilo, ko bi komu krivico delali, zato smo tudi Vašo odložili, dokler ne dobimo neovrznih podatkov.